

6. NAL Online Catalog — AGRICOLA. AGROVOC: многоязычный тезаурус сельскохозяйственной терминологии в новом формате представления. — Режим доступа: <https://agricola.nal.usda.gov/>. — Загл. с экрана (дата обращения 24.07.2020).
7. AGRIS. — Mode of access: <https://agris.fao.org/agris-search/index.do>. — Title from the screen (accessed 24.07.2020).
8. AGORA. — Mode of access: <http://www.fao.org/agora/en/>. — Title from the screen (accessed 24.07.2020).

Oksana Kapralyuk

Abstract databases on agriculture as a means of scientific communication

The international branch databases, such as "Agricola", "Agris", "Agora" and a number of statistical ones, are presented, their brief description, filling, volume, and also the problems which arise at their use are given. The system of abstracting national publications on agriculture is described, which is an important part of information support of research, technical development, educational process, as the abstract database of scientific publications is not only the most effective tool for information retrieval, but also a generalized picture of the current state of science in the country. The article highlights the role of the National Scientific Agricultural Library of NAAS — the leading scientific and information center of the agricultural sector of Ukraine — in the formation of sectoral information and abstract resource, namely the abstract journal "Agroindustrial Complex of Ukraine", which is published four times a year since the second half of 1999 400 abstracts which reflect more than 31 thousand scientific publications in various fields of agricultural science, which reflect the scientific-theoretical, applied and combined range of diverse research to further increase the efficiency of agricultural production on the basis of resource conservation, environmental friendliness, competitiveness. The main measures of the preparatory stage of creating a branch abstract and information resource are analyzed. Theoretical, organizational and methodological principles of abstracting, ways of further development of secondary information materials are covered. The information on the issue of thematic issues of the abstract magazine "Agroindustrial Complex of Ukraine" in general and in particular for the last year is given. The analysis of the editions presented in the abstract magazine for the last some years is presented, the editions which are most fully reflected in the given information resource are resulted. The thematic content is analyzed. The methods of dissemination of agricultural information are given — meetings, conferences, website of NSAL NAAS. The transformation of the journal during the whole period of its existence caused by the requirements of time, the problems that arise when creating a secondary information resource are considered.

Keywords: network of agricultural libraries; information resource; abstract journal "Agroindustrial Complex of Ukraine"; agricultural sector; databases; abstracts; publications; scientists

References

1. Pugach A. M. (2015). Prioritetni napryami zabezpechennya rozpovsyudzhennya naukovo-tehnologichnoyi informaciyi v agrarnomu sektori Ukraini. *Investyciyi: praktyka ta dosvid*, 17, pp. 95—98.
2. Romanenko S. S. and Chornij O. P. (2014). Viktorystannya referativnogo zhurnalu yak zasobu intensyfikaciyi naukovoyi roboty u vishih navchalnih zakladah. *Inzhenerni ta osvityni tehnologiyi v elektrotehnichnih i kompyuternih sistemah*, 3, pp. 8—17.
3. Bukshina T. (2012). Vidobrazhennya galuzevoyi naukovo-referativnoyi informaciyi v URZh "Dzherelo": kooperativna vzayemodiya osvityanskih bibliotek. *Visnik Knizhkovoyi palati*, 12, pp. 1—5.
4. Lutovinova V. I. (2007). *Referuvannya yak proces mikroanalitichnogo zhortannya informaciyi : prakt. posib*. Kyiv.
5. Zajchenko N., Ejsmont Yu. and O. Sandul. (2015). Ukrayinskij referativnij zhurnul "Dzherelo": 20 rokiv sluzhynny nauci. *Biblioteknij visnik*, 5, pp. 34—38.
6. NAL Online Catalog — AGRICOLA. AGROVOC: mnogoyazychnyj tezaurus selskohozyajstvennoj terminologii v novom formate predstavleniya. (2020), [online]. Available at: <https://agricola.nal.usda.gov/> [Accessed 24.07.2020].
7. AGRIS. (2020), [online]. Available at: <https://agris.fao.org/agris-search/index.do> [Accessed 24.07.2020].
8. AGORA. (2020), [online]. Available at: <http://www.fao.org/agora/en/> [Accessed 24.07.2020].

Надійшла до редакції 12 січня 2020 року

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ЗМІ

УДК 077:070.16]:616-036.21COVID-19](477.42-25)

DOI: 10.36273/2076-9555.2021.2(295).19-24

Катерина Дюжева,

кандидат філологічних наук, старший викладач

Житомирського державного університету імені Івана Франка,

e-mail: r.b.ekaterina@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1357-8720>

Соціальна інформація в розрізі глобального COVID-карантину в реценції житомирських медіа: специфіка, форми репрезентації

У статті розглянуто особливості висвітлення пандемії COVID-19 у житомирських регіональних онлайн-ЗМІ у період серпень—грудень 2020 р. За допомогою методів, що використовуються в журналістикознавстві, проаналізовано та порівняно характерні риси публікацій зазначеного періоду, з'ясовано недоліки й переваги кожного із розглянутих матеріалів, а також зроблено спробу встановити баланс між стандартами журналістики та маніпулюванням свідомістю реципієнта у медіа Житомирщини. Конент-аналізу піддано статті авторів сайтів "Житомир.info", "20 хвилин", "Житомир.Life", "Житомир.today", "Житомир OnLine", "Журнал Житомира", "TIMES.ZT", "1.ZT.UA",

"News.DKS". Приділено увагу семантичному полю заголовків, інформаційному насиченню публікацій, їхній тенденційності та оригінальності. Наведено поради Міністерства охорони здоров'я щодо роботи журналістів над матеріалами на тему коронавірусу, проаналізовано дотримання настанов житомирськими медійниками. У статті також зроблено акцент на регіональних матеріалах в аспекті дослідження Комісії з журналістської етики щодо висвітлення теми пандемії в українських ЗМІ. Відображено практичне спостереження статистичного центрування тематики зображуваних подій, тобто відсторонене сприйняття журналістом описуваної події, часто у форматі звіту чи пресрелізу.

У статті також йдеться про баланс думок, повноту, точність, оперативність, про надання / ненадання права голосу всім особам, причетним до певної події, відокремлення фактів від власної думки та емоцій журналіста. Зауважено про поширеність невичитаних матеріалів, що подеколи призводить до постачання реципієнту "сирого" інформаційного повідомлення, над яким варто було б ще попрацювати як авторів, так і редактору видання.

Проаналізувавши на прикладах із різних житомирських медіа особливості подання соціальної інформації в розрізі глобального COVID-карантину, доходимо висновку, що регіональні засоби масової інформації є дієвим інструментом поширення важливих новин, що можуть бути як корисними, так і навпаки, шкідливими та деморалізаційними.

Ключові слова: рецепція; регіональні медіа; журналіст; стандарти журналістики; маніпуляція; точність; оперативність; моніторинг; пандемія; карантин

Постановка проблеми. Журналіст, з огляду на особливості професійної поведінки та постійне вимушене соціальне занурення, завжди підходить упритул до гучних подій, що відбуваються у світі. Рік 2020-й розпочався зі спалаху раніше невідомого вірусу COVID-19, унаслідок чого активність журналістів у світі певним чином уповільнилася, проте карантин не став перешкодою для поширення соціальної інформації в медіа.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Теоретичним підґрунтям, що містить докладний аналіз досліджень і публікацій з означеної проблематики, обрано матеріали Т. Куцай [1] "Пандемія показала: Україні потрібна науково-популярна журналістика" й О. Лівінської "Перевірка науковим методом. Як не повірити фейкам про коронавірус" [2], що започаткували розв'язання порушеного питання на українському ґрунті, та інших дослідників [3].

У статті використано матеріали житомирських регіональних онлайн-видань, а саме: "Житомир.info", "20 хвилин", "Житомир.Life", "Житомир.today", "Житомир OnLine", "Журнал Житомира", "TIMES.ZT", "1.ZT.UA", "News.DKS".

Методологічною основою дослідження слугували контент-аналіз, моніторинг, описовий, порівняльний, семантичний, семіотичний, мовностилістичний методи [4].

Мета статті — моніторинг висвітлення в житомирських регіональних онлайн-виданнях найактуальнішого для людства питання поширення коронавірусу та його подолання.

Завдання статті полягає в аналізі та узагальненні опублікованих упродовж серпня—грудня 2020 р. матеріалів, а саме тенденцій, особливостей повідомлення новин, дотримання в них принципів журналістики.

Практична мета дослідження — встановити баланс між чесними та об'єктивними публікаціями, з одного боку, й інформаційними повідомленнями, котрим притаманні маніпулятивні риси, — з іншого, що сприятиме кращому усвідомленню реципієнтами реальної картини COVID-19 задля власної безпеки та неупередженого ставлення до дотичних подій і явищ.

Виклад основного матеріалу дослідження. На інформаційному порталі "Детектор медіа" ще на початку карантину в Україні, у березні 2020 р., було наведено поради Міністерства охорони здоров'я щодо роботи журналістів над матеріалами на тему

коронавірусу: "У МОЗ говорять, що журналістам варто називати вірус повною назвою — COVID-2019. Натомість не використовувати словосполучення "китайський вірус" або "вірус з Уханю". Інфікованих коронавірусом радять називати "хворими на COVID-2019" замість — "жертви", "постраждали" й "випадки захворювання COVID-2019".

Журналістам також рекомендували "підкреслювати необхідність запобіжних заходів та своєчасного лікування, фокусуватися на позитиві, підкреслювати ефективність раннього тестування за наявності симптомів захворювання". Водночас у МОЗ просять медіа "не наголошувати на загрозах та негативних наслідках у деталях" [7].

За дослідженням Комісії з журналістської етики, "пандемії COVID-19 сьогодні присвячено значну частину матеріалів в українських медіа. Суспільство потребує точної, оперативної, об'єктивної та повної інформації про ситуацію як у цілому, так і в окремих сферах життя. Разом із тим Комісія з журналістської етики відзначає: одна з головних проблем висвітлення пандемії — штучне звуження кола тем, людей і соціальних груп, представлених в українських медіа" [6].

Зокрема, під час проведення моніторингу з'ясовано, що в публікації "За добу в Україні коронавірус діагностували у 1172 людей, в Житомирській області — 46 нових випадків" на сайті "Житомир.info" від 1 серпня 2020 р. автор ретельно дотримується професійних стандартів, інакше кажучи, стаття радше нагадує статистичний звіт, аніж журналістський матеріал. Жодних коментарів, натомість наведено посилання на повідомлення пресслужби Міністерства охорони здоров'я України, що надає інформації цілковитої достовірності, повноти фактів, точності та оперативності. І такі типові матеріали виходять у зазначеному ЗМІ щодня. Власне, окреслена тенденція притаманна не тільки "Житомир.info", це специфіка висвітлення тематики пандемії всієї регіональної журналістики, навіть більше — українських і світових медіа загалом.

У рубриці "Огляд преси" на порталі "Рупор Житомира" оприлюднено статтю від 3 серпня 2020 р. "Палац спорту в Нью-Житомирі", підписану іменем В. Шпака з посиланням на "Урядовий кур'єр". Це доволі поверхова та емоційна, хоча й різноаспектна аналітика соціально-економічної ситуації, що склалася в Житомирі "в нинішні непрості часи". Автор, який,

вочевидь, не є житомирянином (про що передусім свідчить слово "житомирці"), береться висловити власне розуміння "суто житомирської хвороби незрозумілого витрачання грошей платників податків" (а хіба це не притаманно іншим містам України?) у "провінційному" Житомирі. Скидається на те, що В. Шпак мимохідь складає своє враження та черпає інформацію про життя в місті під час "побіжної прогулянки Житомиром. Улітку на його вулицях переважно пенсіонери, військові та бюджетники, до яких із вересня додаються студенти. Більшість житомирців, що працюють, уже давно або на заробітках у Києві, до якого рукою подати, або за кордоном, де навіть за некваліфіковану роботу платять на порядок більше, ніж на ще дивом уцілілих житомирських заводах і фабриках" [9]. Отже, статті бракує балансу думок, натомість наявні доволі суб'єктивні категоричні судження, що свідчить про порушення стандартів журналістики.

На ресурсі "20 хвилин" 15 вересня 2020 р. опубліковано матеріал під назвою "Чи готові житомир'яни до посиленого карантину у разі його введення. ОПИТУВАННЯ". Проаналізувавши текст, доходимо висновку, що автор використав ненадійні джерела інформації. Слова випадкових перехожих навряд чи можуть віддзеркалювати об'єктивну картину настроїв суспільства, як і п'ять наведених реплік — думки більшої частини мешканців Житомира. Про некомпетентність і поверховість журналістського підходу в цій статті свідчить і таке речення: "Нещодавно почали ширитися чутки про те, що після місцевих виборів області повернуться до посиленних карантинних обмежень, як це було навесні..." [17]. Чутки в журналістиці — не аргумент і не факт.

В опублікованому на порталі "Житомир.Life" медіаматеріалі "У Житомирі перевірили кав'ярню та перукарню на дотримання вимог карантину та виявили кілька недоліків" від 9 жовтня 2020 р. порушено правила добору заголовку. Назва повністю розкриває зміст і сутність статті, тому читати її реципієнту вже немає потреби [13].

Емоційно забарвленою є публікація І. Коберник на сайті "Житомир OnLine" "Знуцання над хворими з КОВІД у Житомирській районній лікарні" від 23 жовтня 2020 р. [15]. Такі формулювання та особисті акценти журналіста спричиняють паніку серед читачів, не відокремлюють факти від думок автора. Це виявляється, зокрема, в необ'єктивному викладі. Наприклад, медпрацівників звинувачують у неналежному виконанні обов'язків, проте водночас не надають їм можливості висловитися чи прокоментувати ситуацію. Однак більшість реципієнтів сприймає матеріал як цілковиту правду, сподіваючись, що журналіст, який взявся за висвітлення певного питання, має досконало його вивчити та ґрунтовно розібратися в усіх нюансах. Крім того, в око впадає недоречне формулювання "КОВІД", що порушує рекомендації ВОЗ.

"Протест батьків у Бердичеві: відкрийте у червоній зоні карантину садочки і школи!" [10] — стаття Ю. Сінельнікової з відеосюжетом від 29 жовтня 2020 р. в онлайн-новому ЗМІ "TIMES.ZT" — надає чітку авто-

ризацію кожної поданої думки чи погляду героя. Принципів оперативності та достовірності дотримано, баланс думок також наявний, адже авторка не тільки уважно фіксує обурення батьків, а й наводить офіційне пояснення провладного інформатора в особі заступниці міського голови. В її коментарі виразне позитивне ставлення до рішення державної та обласної комісії із надзвичайних ситуацій.

"Виконком погодив передачу в оренду корпусу дитячої лікарні для збільшення ліжкового фонду та госпіталізації хворих на COVID-19" — таку назву має матеріал О. Андрійчук від 4 листопада 2020 р. на сторінці "Житомир.today" [16]. Новину подано чітко, оперативно, точно. Дотримано принципу повноти та достовірності фактів, про які йдеться. Журналістка ретельно збалансовує думки героїв статті з означеного інформаційного приводу. Щоправда, не обійшлося й без недоліків, серед яких виокремимо наявність низки граматичних і пунктуаційних помилок, а також нагромадження обтяжливих слів у заголовку.

Д. Самаріна у статті з відеосюжетом "У Житомирі в поліклініці № 2 вагітним виділили окремий поверх, щоб убезпечити їх від COVID" [8] на сайті "News.DKS" від 8 листопада 2020 р. виносить на головну позицію факт, що на момент опублікування не був новиною. Третій поверх поліклініки й раніше належав жіночій консультації. Чи авторка мала на увазі щось інше? У цьому разі бракує інформаційного приводу чи оперативності в повідомленні новини.

Тримає читачів у невігластві та "сюсюкає" з ними автор опитування "Що думають житомир'яни про карантин вихідного дня" на сайті "Житомир.info". Відбувається нагнітання атмосфери паніки та відчаю через вживання лексичних одиниць на кшталт "жах", "повний відстій", риторичних запитань "навіщо?" [11]. Така гра на емоціях у специфічній ситуації аж ніяк не заспокоює читача й не додає оптимізму. На жаль, окремі автори пропонують інформацію за принципом "той, хто першим публікує певну новину, отримує більшу кількість переглядів, більшу кількість лайків, і тому часто якість залишається на другому місці. Ба більше, у багатьох редакціях немає наукових експертів, або можливості (бажання) звернутися до науковця, щоб той/та вчитали та перевірили. Відповідно, у гонитві за переглядами і хайпом достовірність часто губиться" [1].

"У першу чергу вакцинуватися від COVID-19 будуть медпрацівники та військові" — такий заголовок має повідомлення на сайті "1.ZT.UA". У чотирьох стислих абзацах йдеться про ті самі відомості з незначною деталізацією інформації вустами директора департаменту охорони здоров'я в Житомирській ОДА М. Суслика. До того ж ані редактор, ані коректор, ані автор матеріал, вочевидь, не вчитували, адже важко зрозуміти, звідки в тексті взялася помилка через неправильне налаштування мовної розкладки під час набору. Також пропущено проміжок між словами й суттєво порушено логічну побудову матеріалу. Внаслідок цього стаття від 28 грудня 2020 р. доступна для перегляду читачам із незрозумілим "з хворими на

СЦМШВ-19їх в області 2725" (*мову оригіналу збережено*) [12]. Висновок напрошується лише один: матеріал опублікували, не читаючи.

На порталі "Житомир OnLine" 14 листопада 2020 р. розміщено статтю "Підприємці Овруча перекидали міжнародну трасу. ФОТО" без підпису автора, ідентифікувати його можна лише за прізвиськом — фото О. Кравчука. У статті йдеться про те, що причиною протесту "...стало введення українським урядом так званого карантину вихідного дня". Матеріал є однобоким з погляду висвітлення проблеми, інформацію подано не повністю. Автор педальє питання "хто за кого голосував", навіть не приховуючи власних переконань. Текст радше скидається на емоційно-суб'єктивний допис місцевого жителя в соцмережі, аніж на ґрунтовну роботу журналіста. Різкого пропагандистського забарвлення власна думка автора набуває у словах: "Але мене радує те, що люди які на виборах голосували за президента Зеленського та його уряд (напевне, що голосували і ті, що торгують на Овруцькому базарі а сьогодні перекирили дорогу) вже почали усвідомлювати свої помилки". Отже, матеріал є суто маніпулятивним. Привертають увагу й неправильна синтаксична побудова та відсутність розділових знаків у тексті.

На думку голови Комісії з журналістської етики А. Куликова, медійники мають "ставити за головне інтереси аудиторії, дбати про її безпеку та життя. Коли ми дбаємо про це, то робимо внесок в безпеку цілого суспільства... Докладати зусиль безпосередньо до примирення — не є нашим прямим обов'язком, радше нам треба створити таке середовище, таке тло, на якому примирення можливе. Але... поки буде примирення, потрібне розуміння. От цього ми більше стосуємося" [5].

Під час дослідження з'ясовано, що більшість інформаційних повідомлень в інтернет-мережі на тему пандемії мають суто статистичний характер: кількість хворих, осіб, які одужали, та летальних випадків за добу в Житомирі та області. Такі новинні зведення оприлюднюють у ЗМІ щодня, наприклад: "За добу COVID-19 підтвердили в 555 жителів Житомирської області, двоє людей померли від ускладнень", "В Житомирській області зареєстрували ще 492 нові випадки COVID-19, померли двоє людей", "В Україні за минулу добу зафіксовано 12978 нових випадків захворювання на COVID-19", "На Житомирщині зареєстровано 7 летальних випадки (*мову оригіналу збережено*) від коронавірусної інфекції", "COVID-19 на Житомирщині: вже зареєстровано 476 летальних випадків, 9 з яких — за минулу добу", "Житомир, Малин, Коростень, Бердичів, Новоград-Волинський та два райони області — за добу 8 нових смертей від коронавірусу", "Житомирщина б'є черговий антирекорд: 707 нових хворих на Covid за добу та 8 смертей", "Який реальний стан захворюваності на COVID-19 в школах та садочках Житомира". Як бачимо, наведені заголовки не відрізняються позитивною тональністю. Як слушно зазначає Т. Куцай, "ситуація з пандемією COVID-19 оголила в Україні ще одну проблему — відсутність

науково-популярної журналістики. А отже, відсутність критичного мислення, тверезих думок, ще більше скочування у світ емоцій та нагнітання паніки й страху в інформаційному просторі" [1]. На нашу думку, велика кількість таких матеріалів зумовлена тим, що реципієнтові легше сприйняти й проаналізувати статистику, ніж тексти оповідного характеру. І в умовах, що нині склалися у світі, вважаємо цей крок доволі виправданим з огляду на специфіку роботи журналіста. Зазначена особливість викладу мінімізує емоційні реакції читача на сприйнятті інформацію, а отже й маніпулятивний вплив ЗМІ — на свідомість аудиторії, проте вкрай важко визнати це професійною журналістикою.

За висновком Комісії з журналістської етики, "журналісти здебільшого зосереджуються на обмеженому переліку тем: наприклад, брак кисню й медикаментів у лікарнях чи вплив карантину на бізнес. Ці теми хоча й важливі для висвітлення, проте не складають широкої картини і звужують обсяг інформації, яка надходить до аудиторії. Журналісти надають перевагу новинам, створеним на основі пресрелізів, заяв посадовців чи лідерів думки. Позиції та історії звичайних людей, на яких вплинула пандемія, подаються в непропорційно меншому обсязі, а деякі соціальні групи взагалі не представлені в матеріалах... Думки експертів, у тому числі місцевих медиків чи науковців, зустрічаються зрідка, так само як і розповіді про тих, хто працює над подоланням COVID-19 або продовжує свою роботу в умовах пандемії... Заголовки та тональність матеріалів відзначаються сенсаційністю, а емоційна складова часто заміняє цифри й аргументи. Значна частина матеріалів являє собою копіювання дописів у соціальних мережах, при цьому відсутня бодай мінімальна перевірка викладених фактів. Журналісти займаються залякуванням аудиторії, а не інформуванням; переважають матеріали з негативною тональністю, які не містять пропозицій вирішення ситуації" [6]. На жаль, ці слова повною мірою стосуються й специфіки висвітлення пандемії журналістами житомирського регіону.

Медійники також часто подають повідомлення високопосадовців чи фахівців медичної галузі без коментарів і додаткового розгляду інших аспектів порушеного у статті питання. Зокрема, в матеріалі "У Житомирській області спостерігається позитивна динаміка щодо захворюваності на COVID-19, але на локдаун це не вплине" ("Житомир.info", 28 грудня 2020 р.) наведено лише слова-цитати, а також вільний виклад автором слів начальника департаменту охорони здоров'я Житомирської облдержадміністрації М. Суслика та першого заступника голови ОДА Н. Остапченка. За таким зразком побудовано й матеріал "Коронавірус зникне так несподівано, як і з'явився — лікар" ("20 хвилин", 22 грудня 2020 р.), в якому використано допис із Facebook-сторінки львівського лікаря Т. Жиравецького. Викликає подив той факт, що, по-перше, цитують не житомирського медика, а невідому в регіоні людину, по-друге, наводять її власний пост із прикінцевим посиланням на ТСН.

Висновки. Регіональні засоби масової інформації є вагомим інструментом поширення потрібних суспільству новин, що можуть бути як корисними, так і шкідливими та деморалізаційними. Для фахівців у галузі журналістики надзвичайно важливо ретельно добирати контент і кут його викладу, аналізувати доцільність опублікування певного матеріалу, а для реципієнтів — не стати жертвою маніпулювання, дезінформації, вміти вирізнити фальшиве повідомлення чи хибну новину. На жаль, популяризація неперевічених фактів та недостатньо вивченого автором матеріалу створюють загрозу передусім психічному здоров'ю читачів, що було характерно у перше півріччя карантину та під час самоізоляції населення. У процесі проведення моніторингу та дослідження також виявилось, що цілісної картини реалій світу й

регіону в умовах пандемії ЗМІ не формують, натомість журналісти зосереджують увагу на безвихідності ситуації та приреченості людства. Проте слід зауважити й про користь матеріалів на тему коронавірусу, розміщених у житомирських онлайн-вих ЗМІ. По-перше, вони свідчать, що регіональні інтернет-медіа не залишаються осторонь суспільно значущих проблем, а по-друге, читачі, які захворіли, мають змогу дізнатися про перебіг пандемії у світі та регіоні, особливості стану свого здоров'я, як допомогти собі чи близьким тощо. І ці матеріали були б набагато інформативнішими та якіснішими за умови, що автори дотримувалися б стандартів професійної діяльності, а також порад Комісії з журналістської етики щодо висвітлення коронавірусної тематики.

Список використаних літератури та джерел

1. *Куцай Т.* Пандемія показала: Україні потрібна науково-популярна журналістика. 14.05.2020 р. / Тамара Куцай // MediaSapiens : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/24678/2020-05-14-pandemiya-pokazala-ukraini-potribna-naukovo-populyarna-zhurnalistika/>. — Назва з екрана.
2. *Лівінська О.* Перевірка науковим методом. Як не повірити фейкам про коронавірус. 11 вересня 2020 р. / Олена Лівінська // Новое время : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://uainfo.org/blogosphere/obshestvo/1599827354-perevirka-naukovim-metodom-yak-ne-poviriti-feyam-pro.html>. — Назва з екрана.
3. *Писаренко Л.* Висвітлення теми пандемії коронавірусу COVID-19 в одеських ЗМІ / Л. Писаренко // Правове життя сучасної України: у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. — Одеса : Гельветика, 2020. — Т. 1. — С. 442—445.
4. *Різун В.* Специфічні методи дослідження в журналісткознавстві / В. Різун, М. Хилько, Т. Скотникова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Журналістика. — 2013. — Випуск 20. — С. 18—22.
5. *Ситнік О.* Ми не усвідомлюємо, що працюємо для аудиторії: інтерв'ю Андрія Куликова про журналістику в Україні від 20 жовтня 2020 р. / О. Ситнік, Д. Ларін // Українська правда. — Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/2020/10/21/242743/>. — Назва з екрана.
6. *Про розширення спектра тем і представлення різних соціальних груп під час висвітлення пандемії COVID-19 : рекомендації Комісії з журналістської етики // Комісія з журналістської етики : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <http://www.cje.org.ua/ua/news/pro-rozshyrennya-spektru-tem-i-predstavleniya-riznyh-socialnyh-grup-pid-chas-vysvitleniya>. — Назва з екрана.*
7. *Як журналістам писати про коронавірус — поради МОЗ // Детектор медіа : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/175701/2020-03-20-yak-zhurnalistam-pisati-pro-koronavirus-poradi-moz/>. — Назва з екрана.*
8. *Самаріна Д.* У Житомирі в поліклініці № 2 вагітним виділили окремих поверх, щоб убезпечити їх від COVID / Д. Самаріна // News DKS : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <http://www.news.dks.ua/index.php/news/zhitomir/61408>. — Назва з екрана.
9. *Шпак В.* Палац спорту в Нью-Житомирі / Віктор Шпак // Рупор Житомира : офіційний вебсайт. — Режим доступу: https://ruporzt.com.ua/oglyad_presi/130335-palac-sportu-v-nyu-zhitomir.html. — Назва з екрана.
10. *Сінельнікова Ю.* Протест батьків у Бердичеві: відкрийте у червоній зоні карантину садочки і школи! (відео) / Юлія Сінельнікова // TIMES.ZT: інформаційно-аналітичне видання : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://times.zt.ua/protest-batkiv-u-berdychevi-vidkryte-u-chervoniy-zoni-karantynu-sadochky-i-shkoly-video/>. — Назва з екрана.
11. *Що думають житомиряни про "карантин вихідного дня" // Житомир.info : офіційний вебсайт. — Режим доступу: https://www.zhitomir.info/news_196231.html. — Назва з екрана.*
12. *У першу чергу вакцинуватися від COVID-19 будуть медпрацівники та військові // 1.ZT.UA : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://www.1.zt.ua/news/misto/u-pershu-chergu-vaktsinuvatisya-vid-covid-19-budut-medpratsivniki-ta-viyskovi.html>. — Назва з екрана.*
13. *У Житомирі перевірили кав'ярню та перукарню на дотримання вимог карантину та виявили кілька недоліків // Житомир.Life : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://zhitomir.life/20548-u-zhitomiri-perevirili-kav-yarnyu-ta-perukarnyu-na-dotrimannya-vimog-karantinu-ta-viyavili-kilka-nedolikiv.html>. — Назва з екрана.*
14. *Підприємці Овруча перекривали міжнародну трасу. ФОТО // Житомир Online : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://zhitomir-online.com/2020/11/14/pidpryemci-ovrucha-perekryvaly-mizhnarodnu-trasu-foto.html>. — Назва з екрана.*
15. *Знущання над хворими з КОВІД у Житомирській районній лікарні // Житомир Online : офіційний вебсайт. — Режим доступу: https://zhitomir-online.com/top_news/107552-znuschannya-nad-khvorymy-z-kovid-u-zhytomyrskiy-rayonniy-likarni.html. — Назва з екрана.*
16. *Андрійчук О.* Виконком погодив передачу в оренду корпусу дитячої лікарні для збільшення ліжкового фонду та госпіталізації хворих на COVID-19 / Олена Андрійчук // Житомир.today : офіційний вебсайт. — Режим доступу: http://zhitomir.today/news/society/vikonkom_pogodiv_peredachu_v_orendu_korpusu_dityachoyi_likarni_dlya_zbilshennya_lizhkovogo_fondu_ta_gospita-id40564.html. — Назва з екрана.
17. *Чи готові житомиряни до посиленого карантину у разі його введення. ОПИТУВАННЯ // ZT.20minut.ua : офіційний вебсайт. — Режим доступу: <https://zt.20minut.ua/Podii/chi-gotovi-zhitomiryani-do-posilenogo-karantinu-u-razi-yogo-vvedennya--1132158.html>. — Назва з екрана.*

Kateryna Dyuzheva

Social information in the context of global COVID-quarantine in the reception of Zhytomyr media: specifics, forms of presentation

The article deals with the peculiarities of the coverage of the COVID-19 pandemic in the Zhytomyr regional online media in the period august—december 2020. Using the journalism methods, the characteristics of publications of this period are analyzed and compared, the pros and cons of each of the materials are described. There is an attempt to establish a balance between journalism standards and manipulation of the recipient's consciousness in Zhytomyr media. The paper shows that articles by the authors of the sites "Zhytomyr.info", "20 minutes", "Zhytomyr.Life", "Zhytomyr.today", "Zhytomyr OnLine", "Zhytomyr Magazine", "TIMES.ZT", "I.ZT.UA", "News.DKS" are subjects to content analysis. Attention is paid to the semantic field of titles, information saturation of publications, their bias and originality. The Ministry of Health provides advice on the work of journalists on materials on the subject of coronavirus, attention is paid to the observance of these advice by Zhytomyr media. The study also focuses on regional materials in the aspect of the study of the Commission on Journalistic Ethics on the coverage of the pandemic in the Ukrainian media. The practical observation of the statistical centering of the subject of the depicted events is reflected, the perception of it has been described by the journalist is removed, often in the form of a report or press release. The article also talks about the balance of opinions, completeness, accuracy, efficiency, the granting / non-granting of the right to vote to all those involved in a particular event, the separation of facts from the journalist's own opinion and emotions. It has been found that unreadability of materials is widespread. Sometimes it leads to the supply of the recipient of a "raw" information message, which should be worked on by both the author and the editor of the publication. Analyzing the examples from various Zhytomyr media features of the presentation of social information in the context of global COVID-quarantine, we conclude that the regional media is an important tool for disseminating the necessary news to society, which can be both useful and, conversely, harmful and demoralizing. This paper has clearly shown that a journalist is able to prioritize the interests of the audience.

Keywords: reception; regional media; journalist; journalism standards; manipulation; accuracy; efficiency; monitoring; pandemic; quarantine

References

1. Kucaj T. (2020). *Pandemiya pokazala: Ukrayini potribna naukovu-populyarna zhurnalistika*. MediaSapiens, [online]. Available at: [https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/24678/2020-05-14-pandemiya-pokazala-ukraini-potribna-naukovu-populyarna-zhurnalistika/](https://ms.detector.media/mediaanalitika/post/24678/2020-05-14-pandemiya-pokazala-ukraini-potribna-naukovo-populyarna-zhurnalistika/).
2. Livinska O. (2020). *Perevirka naukovim metodom. Yak ne poviriti fejkam pro koronavirus. Nove vremya*, [online]. Available at: <https://uainfo.org/blogosphere/obshestvo/1599827354-perevirka-naukovim-metodom-yak-ne-poviriti-feykam-pro.html>.
3. Pisarenko L. (2020). *Visvitlennya temi pandemiyi koronavirusu COVID-19 v odeskih ZMI. Pravove zhittya suchasnoyi Ukrayini: u 3 t. : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 15 trav. 2020 r.)*. Odesa: Gelvetika, T. 1, pp. 442—445.
4. Rizun V., Hilko M. and T. Skotnikova. (2013). *Specifichni metody doslidzhennya v zhurnalistikoznavstvi. Visnik Kiyivskogo nacionalnogo universitetu imeni Tarasa Shevchenka. Zhurnalistika*, 20, pp. 18—22.
5. Sitnik O. and Larin D. (2020). *Mi ne usvidomlyuyemo, sho pracuyemo dlya auditoriyi: interv'y u Andriya Kulikova pro zhurnalistiku v Ukrayini. Ukrayinska pravda*, [online]. Available at: <https://life.prawda.com.ua/society/2020/10/21/242743/>.
6. *Pro rozshyrennya spektra tem i predstavlenya riznih socialnih grup pid chas visvitlennya pandemiyi COVID-19 : rekomendaciyi Komisiyi z zhurnalistskoyi etiki* (2020). Komisiya z zhurnalistskoyi etiki, [online]. Available at: <http://www.cje.org.ua/ua/news/pro-rozshyrennya-spektru-tem-i-predstavlenya-riznyh-socialnyh-grup-pid-chas-vysvitlennya>.
7. *Yak zhurnalistam pisati pro koronavirus — poradi MOZ*. (2020). Detektor media, [online]. Available at: <https://detector.media/infospace/article/175701/2020-03-20-yak-zhurnalistam-pisati-pro-koronavirus-poradi-moz/>.
8. Samarina D. (2020). *U Zhitomiri v poliklinici № 2 vaginim vidlili okremij poverh, shob ubezpechiti yih vid COVID*. News DKS, [online]. Available at: <http://www.news.dks.ua/index.php/news/zhitomir/61408>.
9. Shpak. V. (2020). *Palac sportu v Nyu-Zhitomiri*. Rupor Zhitomira, [online]. Available at: https://ruporz.com.ua/oglyad_presi/130335-palac-sportu-v-nyu-zhitomir.html.
10. Sinyelnikova Yu. (2020). *Protest batkiv u Berdichevi: vidkrijte u chervonij zoni karantinu sadochki i shkoli! (video)*. TIMES.ZT: informacijno-analitichne vidannya, [online]. Available at: <https://times.zt.ua/protest-batkiv-u-berdychevi-vidkryte-u-chervonij-zoni-karantynu-sadochky-i-shkoly-video/>.
11. *Sho dumayut zhitomiryani pro "karantin vihidnogo dnia"*. (2020). Zhitomir.info, [online]. Available at: https://www.zhitomir.info/news_196231.html.
12. *U pershu chergu vakcinuvatisya vid COVID-19 budut medpracivniki ta vijskovi*. (2020). 1.ZT.ua, [online]. Available at: <https://www.1.zt.ua/news/misto/u-pershu-chergu-vakcinuvatisya-vid-covid-19-budut-medpracivniki-ta-vijskovi.html>.
13. *U Zhitomiri perevirili kav'yarnyu ta perukarnyu na dotrimannya vimog karantinu ta viyavili kilka nedolikiv*. (2020). Zhitomir.Life, [online]. Available at: <https://zhitomir.life/20548-u-zhitomiri-perevirili-kav-yarnyu-ta-perukarnyu-na-dotrimannya-vimog-karantinu-ta-viyavili-kilka-nedolikiv.html>.
14. *Pidpriyemci Ovrucha perekivali mizhnarodnu trasu. FOTO*. (2020). Zhitomir Online, [online]. Available at: <https://zhitomir-online.com/2020/11/14/pidpriyemci-ovrucha-perekivali-mizhnarodnu-trasu-foto.html>.
15. *Znushannya nad hvorimi z KOVID u Zhitomirskij rajonnij likarni*. (2020). Zhitomir Online, [online]. Available at: https://zhitomir-online.com/top_news/107552-znushannya-nad-khvorymy-z-kovid-u-zhytomyrskij-rayonnij-likarni.html.
16. *Andrijchuk O. (2020). Vikonkom pogodiv peredachu v orendu korpusu dityachoyi likarni dlya zbilshennya lizhkovogo fondu ta gospatializaciyi hvorih na COVID-19*. (2020). Zhitomir.today, [online]. Available at: http://zhitomir.today/news/society/vikonkom_pogodiv_peredachu_v_orendu_korpusu_dityachoyi_likarni_dlya_zbilshennya_lizhkovogo_fondu_ta_gospitalizaciyi_hvorih_na_COVID-19.
17. *Chi gotovi zhitomiryani do posilenogo karantinu u razi jogo vvedennya. OPITUVANNYA*. (2020). ZT.20minut.ua, [online]. Available at: <https://zt.20minut.ua/Podii/chi-gotovi-zhitomiryani-do-posilenogo-karantinu-u-razi-yogo-vvedennya--1132158.html>.

Надійшла до редакції 4 січня 2021 року